

Dit interview vertrekt vanuit een aantal stellingen die gebruikt worden op de gespreksavond voor ouders over spijbelen en motivatie. Het kadert binnen het thema 'schooluitval' van de 3 officiële ouderkoepels van Vlaanderen (GO! ouders, KOOGO en VCOV). Het zal als meerwaarde toegevoegd worden aan het bestaande materiaal.

Elke jongere is uniek: daag ze uit, luister wat ze willen vertellen en laat ze vooral niet los!

Een interview met 2 gedreven dames.

We spreken met Lita en Eva over hun ervaringen met spijbelende jongeren. Lita is straathoekwerker en Eva is brugfiguur, beide bij CAW De Kempen. Ze werken dagelijks met jongeren voor wie de schoolloopbaan niet vlotjes loopt.

Wordt het aantal spijbelaars onderschat?

Ik denk dat vooral de gevolgen van het spijbelen worden onderschat: de gevolgen van schorsing, uitsluitingen,.... Spijbelen wordt soms aanzien als een specifiek probleem voor een specifieke groep in sommige scholen. Maar dat is niet zo, het kan overal voorkomen.

Er zijn nogal wat ouders die het niet als spijbelen zien als hun kind thuis is en zij als ouders op de hoogte zijn. Wat is jullie mening daarover?

Het hangt er vanaf wat je er dan als ouder mee doet. Bijvoorbeeld als je kind niet op school terecht kan met een probleem en jij als ouder ziet wel mogelijkheden om hieraan te werken.

Is er volgens jullie een samenhang tussen ouders die kinderen 'een dagje thuis laten' en latere spijbelsituaties?

Je geeft daarmee wel het signaal dat school niet zo belangrijk is. Maar de ervaring leert ons dat spijbelen meestal veel complexer is dan dat. In sommige gezinnen spelen er zoveel andere dingen, men moet daar echt overleven. Naar school gaan staat dan niet op de voorgrond. Soms weten ouders ook niet dat hun kind spijbelt, of weten ze niet hoe ze er moeten mee omgaan omdat ze dat van thuis niet hebben meegekregen.

Wat vinden jullie over kritiek geven op de school van je kind? Moet dat kunnen?

Kritisch staan tegenover onderwijs mag zeker. Het is belangrijk, want het gaat over de ontwikkeling van je kind. Je mag wel dingen in vraag stellen. Een school moet dan ruimte geven aan ouders en kinderen om vragen te stellen en ermee aan de slag te gaan.

Speelt ouderbetrokkenheid een rol in spijbelen?

Het gaat samen, maar alles start in de kleuterklas, misschien zelfs in de voorschoolse opvang. Je moet werken aan ouderbetrokkenheid als het nog goed gaat, niet pas als het fout loopt. Positieve ouderbetrokkenheid is belangrijk, dan kan je bv. ook veel beter het belang van schoolgaan en niet spijbelen duiden. In het secundair is er vaak geen ouderbetrokkenheid meer, omdat het niet echt werd opgebouwd doorheen de jaren.

Hoe belangrijk is het om graag naar school te gaan om spijbelen te voorkomen?

Als jongeren zich welkom voelen op school, zich uitgedaagd voelen, een band hebben met de school en leerkrachten, dan is de kans kleiner dat ze spijbelen. Jongeren die spijbelen voelen zich niet goed op school, ze voelen zich niet begrepen, niet geholpen en gaan ergens anders hun ding zoeken. Het is vaak een samenloop van situaties waarin ze enkel afwijzing ervaren: thuis, op school, in hun vrijetijdsbesteding.

Wat kan een school/leerkracht nog meer doen?

Leerkrachten moeten kunnen luisteren. Ik had vroeger zelf een leerkracht die me apart nam als er iets gebeurd was zonder mij te veroordelen. Hij ging met mij aan de slag en ondersteunde me. Het was een serieuze situatie, maar hij slaagde erin dat met humor te doen.

De jongeren waar wij mee werken voelen zich niet gehoord. Ze hebben niet het gevoel dat ze leerkrachten kunnen aanspreken. Ook bijvoorbeeld als er een spijbelcontract wordt opgesteld, dan moeten ze ineens perfect zijn. Ze weten dat dat niet lukt en ervaren veel stress. Dat zouden ze moeten kunnen zeggen tegen de leerkrachten.

Zou het helpen als er beter zou gecommuniceerd worden bij wie jongeren terecht kunnen op school?

Ja, maar leerkrachten mogen ook zelf het initiatief nemen. Vaak weten jongeren wel bij wie ze terecht kunnen, maar ze zetten de stap niet. Ze vragen zich af of die wel te vertrouwen is, wie dat eigenlijk is. Het initiatief mag niet alleen bij de jongere liggen. We onderschatten hoe hoog de drempel is om binnen te stappen in een kantoor. Iemand aanspreken onderweg naar huis of op de speelplaats is al veel laagdrempeliger en sluit beter aan bij de leefwereld van de jongere.

Klopt het volgens jullie dat het afhankelijk is van de weerbaarheid van het kind hoe het kind zich voelt op school?

Ik krijg de kriebels van zo'n vraag. Het lijkt alsof alle verantwoordelijkheid bij het kind ligt. Dat klopt niet en we mogen dus zeker niet zo redeneren. Maar ik denk wel dat de weerbaarheid van het kind de slaagkansen kan verhogen. Het is dus wel belangrijk om aan de slag te gaan met die weerbaarheid, dat is onze job.

Hebben ouders liever dat hun kind gaat werken dan dat het op straat rondhangt?

Ik ben zelf opgegroeid met het idee dat het veel beter is om te gaan werken dan om rond te hangen. Op straat rondhangen wordt altijd heel negatief bekeken maar dat is niet altijd zo. Er zijn ook jongeren die toffe dingen doen op straat: gaan skaten, voetballen, muziek, babbelen met vriendengroepje,... Ze leren samenwerken, elkaar helpen, schaven hun sociale vaardigheden bij enz. Dat is allemaal belangrijk voor hun latere leven.

De structuur van gaan werken kan voor sommige jongeren wel zinvol zijn. Maar ook dan is het afhankelijk van het soort werk. Je moet uitdaging hebben in je werk, anders is dat niet goed voor je welbevinden op langere termijn.

Duaal leren, flexibele leerwegen, wat vinden jullie daarvan?

Jongeren die het moeilijk hebben in het voltijds onderwijs, voelen zich vaak beter in het deeltijds. Maar wie echt hardnekkig spijbelt, spijbelt ook daar. Het is zeker positief dat de mogelijkheid er is om deeltijds te werken, maar ook daar zijn er regels die niet altijd overeen stemmen met de leefwereld van die jongeren. Trajecten op maat kunnen dan zinvol zijn, omdat ze aansluiten bij de noden die dat kind op die moment ervaart.

En examens afleggen via de examencommissie?

Ik zie voordelen in de examencommissie, maar dat is niet voor iedereen weggelegd. Er is zelfdiscipline en ondersteuning voor nodig. De jongeren voor wie dit succesvol is, zijn vaak al prille twintigers. Ze hebben het geprobeerd op de arbeidsmarkt zonder diploma en zijn vanuit die ervaringen gemotiveerd om nog hun diploma te halen.

Wij zien dat de arbeidsmarkt steeds meer dat diploma secundair onderwijs vraagt. Ik geef dat mee aan mijn jongeren zodat ze goed beseffen dat ze dat wel nodig gaan hebben.

Vinden jullie het nodig dat de school de ouders contacteert als alles goed gaat met het kind?

Zeker, het is echt nodig om een positieve band op te bouwen. Als je ouders al niet betreft bij het positieve, waarom zouden ze dan komen als er problemen zijn?

Er zijn scholen die experimenteren met het sturen van smsjes naar ouders bij goed nieuws (bv. dat het kind wél aanwezig is of goed aan een opdracht bezig is). Wat denken jullie daarvan?

Als ik individueel aan de slag ga met jongeren, zijn ze heel gevoelig voor complimentjes. Ze leven daar echt van op. Dus dat kan wel werken.

Wat is jullie mening over de uitspraak van Loesje : ‘Spijbelen is de regie nemen over je eigen leerproject’ ?

Het is goed dat jongeren meer hun leerproces in handen nemen, maar we mogen daar niet te ver in gaan. We kunnen die verantwoordelijkheid niet van alle jongeren verwachten. Want wat als het misloopt...

De structuur die de school biedt is ook wel belangrijk om voor te bereiden op de arbeidsmarkt. Maar het is fijn als de school inspeelt op interesses van jongeren en daarmee aan de slag gaat.